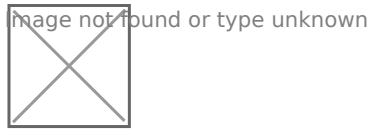

Ο πόλεμος κατά των παθών

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Γέρ. Εφραίμ Φιλοθείτης-Αριζονίτης](#)

Ο πόλεμος κατά των παθών

Ευλογημένα μου παιδιά,

Λέγουν οι πατέρες ότι η καρδιά του ανθρώπου είναι μπλεγμένη με τις ρίζες των παθών, που είναι ακανθώδεις, και την έχουν «γαντζώσει» για τα καλά.

Μόλις, λοιπόν, επιχειρήσει ο άνθρωπος με την φώτιση του Θεού να ξερριζώσει ένα πάθος (ουσιαστικά να μεταμορφώσει ένα πάθος), να αρχίσει να βγάξει τα ριζίδια, να τα πιάνει με την τσιμπίδα και να τα τραβάει, ξερριζώνοντας το πάθος σκίζει και την καρδιά! Σχιζομένη δε η καρδιά βγάζει αίμα και πονάει.

Αν δεν κάνει ο άνθρωπος υπομονή στον πόνο, σταματάει εκεί και εγκαταλείπει τον αγώνα και μένει εμπαθής και αμαρτωλός. Αν όμως κάνει υπομονή στον πόνο, την βγάζει τη ρίζα του πάθους και απαλλάσσεται.

Γι' αυτό και οι άγιοι πατέρες με την άσκησή τους, με την φώτιση του Θεού, με την προσευχή κ.λ.π. αγωνίστηκαν και πίεσαν τον εαυτό τους και ξερρίζωσαν σιγά-σιγά τις ριζίτσες των παθών• μία-μία τις έβγαλαν και έφθασαν στην απάθεια. Και μετά δεν επολεμούντο ούτε από υπερηφάνεια, ούτε από κενοδοξία, ούτε από φθόνο, ούτε από λογισμούς βρώμικους, ούτε από μίσος κ.α.

Βλέπουμε τους αγίους να κάνουν θαύματα και να μην υπερηφανεύονται καθόλου. Και λέει: «Μα, πως δεν υπερηφανεύοντο αυτοί οι άνθρωποι• εμείς το παραμικρό κάνουμε και αμέσως φουντώνει το κερατάκι και μου λέγει: “ Ω, είσαι μεγάλος, είσαι τρανός, εσύ έκανες αυτό το έργο, που άλλος δεν το κάνει• εσύ είσαι πιο φωτισμένος, εσύ έχεις πιο πολλή αγωνιστικότητα” κ.λ.π.».

Και σου φουσκώνει τώρα το «εγώ» και προσπαθεί ο διάβολος αυτός να σου κλέψει το κέρδος της προσπάθειας που έκανες. Όταν κενοδοξήσει ο άνθρωπος για το έργο που κάνει, χάνει το μισθό του. Μένει η εξωτερική πράξη. Αν μετανιώσει, ξαναπαίρνει το κέρδος. Αλλά πώς θα πάρει το κέρδος; Με την αυτομεμψία, με την αυτοκατηγορία.

Ένας Πατριάρχης Αλεξανδρείας, Θεόφιλος λεγόμενος, πήγε στο όρος της Νιτρίας στην Αίγυπτο, όπου ήταν οι πιο διάσημοι ασκητές. Ω φημισμένο όρος της Νιτρίας! Πήγε στον Πρώτο του όρους, στον πιο πνευματικό και προοδευμένο γέροντα και του λέει:

«Πάτερ, τι περισσότερο βρήκες εσύ γενόμενος μοναχός και κατοικώντας σ' αυτό εδώ το όρος; Ποια είναι η μεγαλύτερη αρετή που βρήκες και ποια είναι αυτή που αξίζει πάνω απ' όλες τις αρετές;».

Απάντησε εκείνος: «Βρήκα την αυτομεμψία, δηλαδή το να κατηγορώ τον εαυτό μου και να ρίχνω το βάρος επάνω μου ότι εγώ φταίω “ Το μέμφεσθαι εαυτόν”.

Ο Μέγας Αντώνιος λέγει: «Αν ο άνθρωπος ρίξει το βάρος επάνω του, βρίσκει ανάπαυσι. Την στιγμή που θα το ρίξει στον άλλον, θα βρη ταραχή μέσα του».

Δοκιμάστε το σε μία περίπτωση, σ' έναν πειρασμό. Πέστε ότι έφταιξε εκείνος, ο άλλος... Αισθάνεσθε ταραχή, ανακατωσούρα μέσα σας, στενοχώρια! Άπαξ και πης: «Δεν φταίει ο άλλος, εγώ φταίω• τι μιλάω τώρα γι' άλλον, ξέχασα ποιος είμαι εγώ; Εγώ έκανα εκείνο, εκείνο, εκείνο... επομένως να μη μιλάω καθόλου». Ωπ! Σαν να προσγειώνεσαι σε στέρεο έδαφος και δεν φοβάσαι μην πέσης.

Ενώ προηγουμένως ήσουν ψηλά και έλεγες: «Από δω θα πέσω, από κει θα πέσω» και είχες φόβο και ταραχή. Άπαξ και έπεσες χαμηλά και πάτησες σε στέρεο έδαφος, δεν φοβάσαι.

Όταν έρχωμαι σε μία διένεξι μ' έναν άνθρωπο και ο εαυτός μου μου φέρνει αντίσταση, μου λέει ο λογισμός : «Αυτός έφταιξε, αυτός θύμωσε, αυτός μου μίλησε , αυτός πρέπει να ταπεινωθή. Αν μου μιλούσε τέλος πάντων πιο οικονομικά και πιο απαλά, εγώ θα έκανα υπομονή και δεν θα σκανδαλιζόμουν. Άρα φταίει αυτός». Να το πάθος του εγωισμού.

Πρέπει να αντισταθούμε και να πούμε: «Όχι, όχι• αν εγώ δεν είχα εγωισμό, δεν θα πειραζόμουν. Άρα εγώ φταίω, δεν φταίει ο αδελφός. Αν είχα ταπεινώσει, θα σκεπτόμουν ότι στεφάνι μου προξενείται κι ότι ο καυστήρας του Ιησού είναι αυτός ο άνθρωπος, γιατί καυτηριάζει το πάθος μου, για να γίνω υγιής! Άρα με ευεργετεί τώρα καυτηριάζοντας το πάθος μου. Είναι ευεργέτης μου! Πρέπει να τον αγκαλιάσω, πρέπει να τον αγαπώ, πρέπει να του κάνω και προσευχή που μου έκανε αυτό το καλό, που μου φανέρωσε τι έχω! Διότι αν δεν μου έλεγε αυτόν τον λόγο, κι αν δεν γινόταν ο πειρασμός, εγώ δεν θα ήξερα πόσο εγωισμό είχα μέσα μου και δεν θα έκανα και τον ανάλογο αγώνα να τον χτυπήσω. Επομένως με την νύξι του πειρασμού φανερώθηκε η ασθένειά μου και τώρα αφού την είδα, θα φροντίσω να βάλω φάρμακο και να γίνω καλά».

Πρέπει, λοιπόν, ο άνθρωπος αφού πιάση το θέμα με την θεωρία, να αγωνισθή τώρα εσωτερικά. Πρέπει να κατέβη, να εντοπίση το κακό στην καρδιά, και να πολεμήση το πάθος, την πικρία, την δυσκολία, την πίεσι του δαίμονος, ο οποίος πιέζει την κατάστασι και λέει: «Μην υποχωρήσης! Μην το κάνης αυτό!»

Και τότε πρέπει να δεηθή του Θεού ο άνθρωπος, να παρακαλέση τον Θεό, να πάρη δύναμι, να «στραμπουλήξη» το εγώ, να πη• «σώπα, κάτσε στην θέσι σου, κι εγώ πρέπει να κάνω το καθήκον μου τώρα».

Να πάη στον άλλον, να βάλη μετάνοια. Εμείς οι μοναχοί, φερ' ειπείν, βάζομε μετάνοια. Ο κατά κόσμον άνθρωπος φέρεται διαφορετικά• θα πη «καλημέρα, χρόνια πολλά, συγχώρεσέ με, θα κοινωνήσουμε, άγια μέρα ήρθε κ.λ.π.» κι έτσι γίνεται αγάπη.

Όταν το κάνη αυτό το πράγμα, αμέσως νοιώθει μια χαρά, μια ξεκούραση, μια ελάφρυνσι. Γιατί; Γιατί ήταν το βάρος το προηγούμενο, ήταν ο δαίμονας που πίεζε περισσότερο, γιατί ήθελε να γίνη το δικό του, το μίσος, η έχθρα, ο χωρισμός, η διάστασις. Ενώ ο Θεός είναι αγάπη και ταπεινώσι. Εμείς όμως όλοι οι άνθρωποι, και πρώτος εγώ, την «πατάμε» από τον εγωισμό μας, με το να θέλουμε να στήσουμε το δικό μας θέλημα, θεωρώντας ότι έχουμε δίκαιο, ότι είμαστε καλοί κι ότι ο άλλος φταίει. Το ότι κατακρίνουμε τι σημαίνει; Ότι θεωρούμε τον εαυτό μας μη σφάλλοντα σε οποιονδήποτε αμάρτημα.

Γι' αυτό λέγει ο Κύριος : «Μη κρίνετε, ίνα μη κριθήτε, και, εν ω κρίματι κρίνετε, κριθήσεσθε»(Ματθ. 7,1). Είναι τόσο σοβαρή βέβαια η κατάκρισι, παρ' ότι εμείς την έχουμε για «ψωμοτύρι» και σαν εμπερίστατη αμαρτία. Εμπερίστατος αμαρτία είναι αυτή, που γίνεται σε κάθε περίστασι και κάθε ώρα...

... Πόσοι και πόσοι άνθρωποι, που εμείς τους έχουμε για τιποτένιους και για

αμαρτωλούς, μία μέρα μπορεί να βρεθούνε στην Βασιλεία του Θεού• κι εμείς που παίρνουμε την καθέδρα του δικαστού και κρίνουμε, να βρεθούμε κατακριτέοι και να περάσουμε στην κόλασι!

Γι' αυτό, λοιπόν, χρειάζεται πάρα πολλή προσοχή στα έργα μας και να αγωνιζώμεθα να ξεριζώσουμε τον εγωισμό, αυτό το φοβερό θηρίο, που μας τρώγει τα σωθικά. Το «εγώ»! Αυτό φουντώνει μέσα μας και θυμώνουμε και οργιζόμεθα και κατακρίνουμε και απαιτούμε το ένα, απαιτούμε το άλλο και βρίζουμε και χλευάζουμε τον έναν και ταπεινώνουμε τον άλλον. Θηρίο! Αυτό βοηθάει στην κατάκρισι, αυτό φουσκώνει τον λογισμό ότι κάτι φτιάχνουμε, ότι είμαστε καλοί, ότι έχουμε αρετές, και χίλια δύο άλλα.

Η αφετηρία των καλών είναι η ταπεινοφροσύνη και η αφετηρία των κακών ο εγωισμός...

... Και σε μας τους πνευματικούς καμμιά φορά έρχονται να ζητήσουν συμβουλή σε κάτι δύσκολα θέματα! Πως το σκέπτεσαι να μετρήσης την κάθε λέξι! Λες μια λέξι παραπάνω και την παίρνουν στραβά. Και ύστερα «τρέχα γύρευε». Πάρα πολλή προσοχή χρειάζεται σε όλους μας.

Πρέπει ακόμα να προσέξουμε στην καλή εκμετάλλευσι του χρόνου, για να μας πλουτίζη κατά Χριστόν για την αιώνια ζωή. Όταν τον χρόνο τον σπαταλήσουμε έτσι άσκοπα και χωρίς κέρδος πνευματικό, θα φύγουμε από την ζωή χωρίς τίποτε. Και βλέπεις τον αδελφό σου να αγωνίζεται, να εκμεταλλεύεται τον χρόνο και να πλουτίζη κι εσύ ο ταλαίπωρος να μην κινήσαι, ώστε να κάνης κάτι καλό. Κι έρχεται εις αμφοτέρους ο θάνατος• ο μεν ένας πάει φορτωμένος επάνω, γεμάτος οφέλη, ενώ ο άλλος, εσύ, πας με άδειο «ντουρβά», γεμάτος κακίες και αμαρτίες!

Γι' αυτό στον χρόνο που μας έδωσε ο Χριστός να προσπαθήσουμε κάθε μέρα να κάνουμε κάτι καλό. Φερ' ειπείν, πόσο ευεργετικό είναι, όταν εφαρμόζουμε τις παραγγελίες του πνευματικού, που μας λέει: «Παιδί μου, κοίταξε να κάνης το πρωί την προσευχή σου, να κάνης τις μετάνοιες, να διαβάζης το Ευαγγελιάκι σου• το απόγευμα να κάνης την Παράκλησί σου, το βράδυ πάλι την προσευχή σου, τις μετάνοιές σου• να σκέπτεσαι τον Θεό, να κάνης εκείνο, το άλλο, να λες την ευχή και να διώχνης τους κακούς λογισμούς».

Όταν κάνης υπακοή σ' αυτά, την σελίδα τα κάθε ημέρας την γεμίζεις με οφέλη. Αν όμως δεν πας σε πνευματικό και δεν σε βάλη σε μία τάξι, μαζεύεται το «κουβάρι», φθάνει το τέλος και δεν έχεις πολλά πράγματα να παρουσιάσης. Γι' αυτό η υπακοή στον πνευματικό γεμίζει του ανθρώπου την ζωή, την οποία θα παρουσιάση κατόπιν ενώπιον του Θεού κατάφορτη από αρετή, όπως ένα δένδρο που έχει λυγισμένα τα

κλωνάρια του, γιατί είναι κατάφορτα από τον πολύ καρπό.

Κι εμείς, βέβαια, οι πνευματικοί έχουμε ευθύνη μεγάλη γι' αυτό το πνευματικό εμπόριο που εργαζόμαστε, για να βοηθήσουμε τους άλλους. Το θέμα είναι ότι το έργο μας είναι πάρα πολύ κοπιαστικό, πάρα πολύ επίμοχθο και γεμάτο θλίψεις και στενοχώριες, όπως λέει κι ο Ιερός Χρυσόστομος:

«Το άρχειν ψυχών επιπονώτερον πάντων». Είμαστε σαν τους εμπόρους τους μεγάλους, που αλωνίζουν τις ηπείρους, για να μπορέσουν να βρουνε θησαυρούς και άλλοτε γυρίζουν με κατάφορτα τα πλοία. Καμμιά φορά όμως πέφτουν σε ληστές, τους τα κλέβουν όλα και τους σκοτώνουν κιόλας. Κι έτσι, ενώ πήγαν για τα πολλά, έχασαν και τα λίγα.

Πάμε κι εμείς να εμπορευθούμε ψυχές, προσπαθούμε να ωφελήσουμε, να πάρουμε κέρδη και οφέλη, αλλά καμμιά φορά ο διάβολος προκαλεί ναυάγιο, κι εκεί που θα ωφελούσαμε τους άλλους, τους σκανδαλίζουμε. Όπως λέει ο Αββάς Ισαάκ ο Σύρος•

«Είστε σαν τα ναυαγοσωστικά, που πάνε και σώζουν τους ναυαγούς• πηγαίνουν, έρχονται, αλλά καμμιά φορά βουλιάζουν». Γι' αυτό να εύχεσθε και για μας, να μας βοηθήη ο Θεός, να μας σκεπάζη, για να μπορέσουμε μέχρι τέλους της ζωής μας να βοηθούμε και να σώζουμε, για να μας ελεήση κι εμάς ο Θεός, να συγχωρέση τις αμαρτίες μας και να μας σώση.

Από το βιβλίο «ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΕΦΡΑΙΜ ΦΙΛΟΘΕΪΤΟΥ

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ»

ΤΟΜΟΣ Α΄ ΕΚΔΟΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΦΙΛΟΘΕΟΥ

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Πηγή: ekklisiaonline.gr